

Totalforsvarsåret 2026

Litt om det overordnede, mest om øvelser

Guro Hjortland Pedersen

Utredningsleder

27. mai 2026

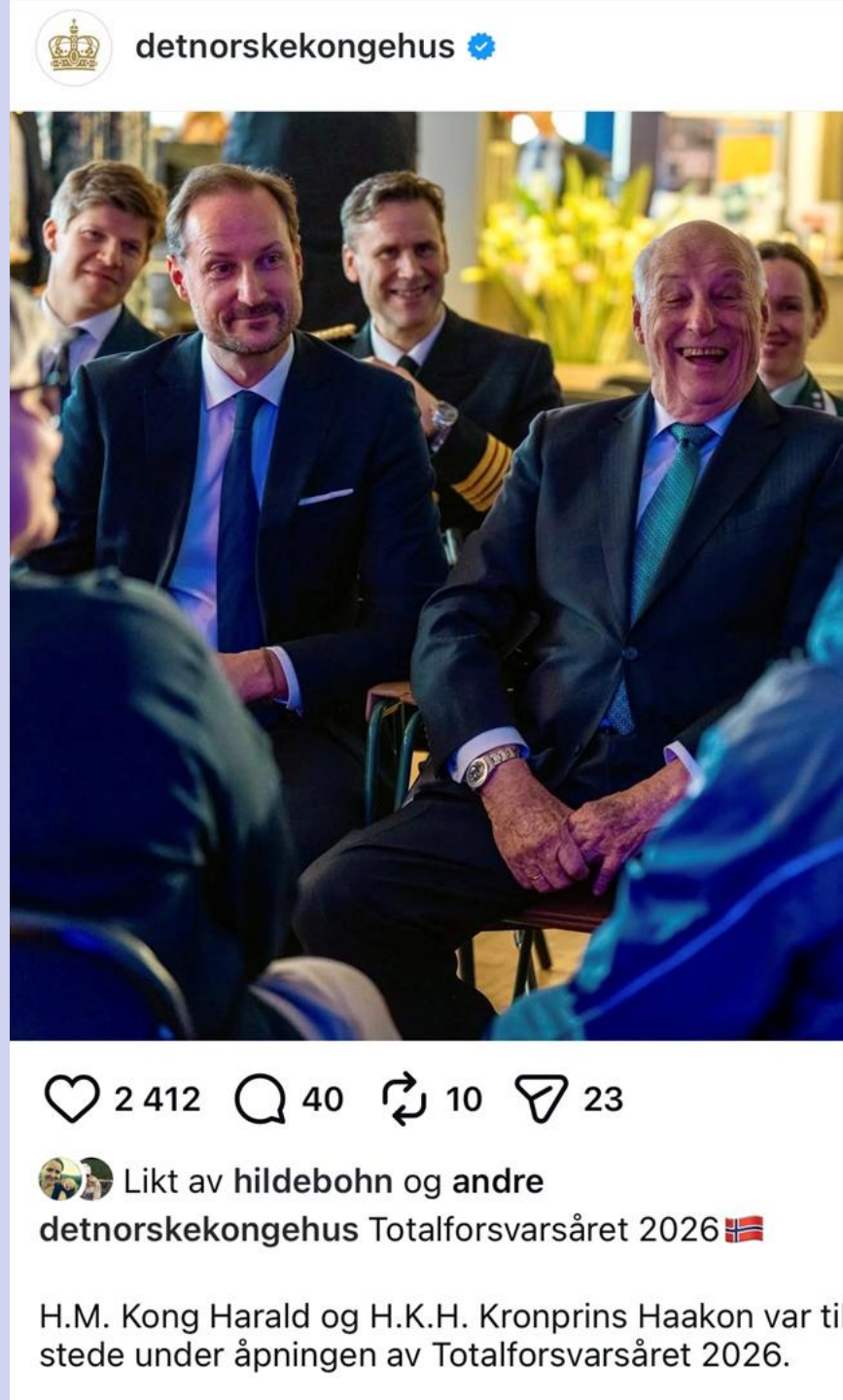
**Direktoratet for
samfunnssikkerhet og beredskap**

«2026 er Totalforsvarsåret. Vårt beste sivile vern både i fred, krise og i verste fall krig, er en befolkning som står sammen, og som er villig til å bidra – hver på sin måte. Både med hode, hjerte og hender. Med tid og med krefter. Velkommen på laget, hver og en».

Hans Majestet Kong Haralds tale nyttårsaften 2025

Totalforsvarsåret 2026

Styrke Norges evne til å forebygge og håndtere sikkerhetspolitiske kriser og krig

1. Styrke motstandsdyktigheten i kritiske samfunnsfunksjoner
2. Styrke sivil evne til å understøtte Forsvaret
3. Styrke totalforsvarets evne til å yte vertslandsstøtte
4. Styrke evnen til å beskytte befolkningen i krig
5. Styrke motstandsdyktigheten i befolkningen

Hva er totalforsvaret?

Det moderniserte totalforsvaret bygger på gjensidig støtte og samarbeid mellom Forsvaret og det sivile samfunnet. Samarbeidet gjelder forebygging, beredskapsplanlegging, krisehåndtering og konsekvenshåndtering i hele krisespekteret – fra fredstid via sikkerhetspolitisk krise til væpnet konflikt.

Samarbeid og støtte mellom sivile aktører og Forsvaret kan være en del av totalforsvaret også før krigsfullmakter eller beredskapslovgivning er aktivert.

Forsvaret og sivilsamfunnet er gjensidig avhengige av hverandre. Dersom Norge rammes av krig, må samfunnet både kunne forsvare seg mot fiendtlige angrep og ivareta sivilbefolkningen og sivile samfunnsfunksjoner.

Tverrsektorielle tiltak 2026

Planverksutvikling

2025 og 2026

- Videreutvikling av NBS som beslutnings- og prosedyresystem
- Videreutvikle konsept for beskyttelse av sivilbefolkningen
- Vertslandsstøtte, HNS-MOR

Veiledning og plangrunnlag

- Veileder kommunenes og fylkeskommunenes roller i krig
- Veileder i kontinuitetsplanlegging
- Veiledning i totalforsvarshensyn i samfunns- og arealplanleggingen
- Plangrunnlag: scenario artikkel 5 , trilateral nordisk analyse

Øvelser og kompetansetiltak

- Totalforsvarsøvelser
- Kompetansehevingsløp gjennom hele året
- Kommunikasjon

Beskyttelse av sivilbefolkningen i krig

- Norske myndigheter må være forberedt på å beskyttelse vår egen sivilbefolkning i krig.
- DSB utreder nå et fremtidig sivilt beskyttelseskonseptet
- Samtidig videreutvikler vi de sivile beskyttelsestiltakene:
 - Utreder nytt regelverk for bygging av tilfluktsrom
 - Styrker evnen til å varsle befolkningen
 - Planlegger for krigsutflytting
 - Utreder brann- og redningsvesens rolle i krig

Videreutvikling av Nasjonalt beredskapssystem (NBS) og tilknyttede planer

- Oppfølging av både nasjonale og internasjonale forventninger fra NATO Response System (NSR) og revidert Nasjonalt beredskapssystem (NBS)
- Videreutvikling av NBS som beslutnings- og prosedyresystem
- Etablering eller videreutvikling av planer i sivile virksomheter og Forsvaret for å kunne operasjonalisere tiltakene i systemet slik at de vil kunne få effekt

DSB Kompetansehevingstiltak i TFÅ-26

Milepæler

- Samfunnssikkerhetskonferansen 9. og 10. februar 2026
- Offisiell åpning av Totalforsvarsåret 2026 ved H.M. Kongen 11. februar 2026
- Øvelse Cold Response 26
- Øvelse Nordisk samarbeid
- Veileder kontinuitetsplanlegging
- Planverksutvikling - sivile beskyttelsestiltak
 - Tilfluktssteder
 - Krigsutflytting
 - Befolkningsvarslings
-

Øvelser i Totalforsvarsåret 2026

2025

2026

2027

NOVEMBER

MARS

JUNI --->

SEPTEMBER - OKTOBER

UKE 44

Digital 25

- Digital sikkerhet

- Forsvaret
- Direktoratet
- Regionalt nivå
- Næringslivet

- Spilløvelse

Cold Response 26

- Artikkel 5
- RSOM
- Medisinsk evakuering

- Forsvaret
- Direktoratet
- Regionalt nivå
- Kommuner

- Feltøvelse
- Spilløvelse

Nordisk samarbeid

- Nordisk samarbeid

- Haga-samarbeidet
- Nordiske beredskapsstatene
- NORDEFCO

- Diskusjonsøvelse

Norge øver

- Kommunenes rolle i krig

- Kommuner
- Kommunale beredskapsråd

- Scenariofortellinger
- Diskusjonsøvelse

Totalforsvarsøvelsen TDX 26

- Nasjonalt beredskapssystem

- Departementer
- Direktoratet
- Regionalt nivå
- Forsvaret
- Næringslivet

- Spilløvelse

Valiant Duel 26

- Artikkel 5

- Forsvaret
- Direktoratet
- Regionalt nivå
- Næringslivet

- Spilløvelse

Egenberedskapsuka

- Informasjonspunkter ved bortfall av ekom

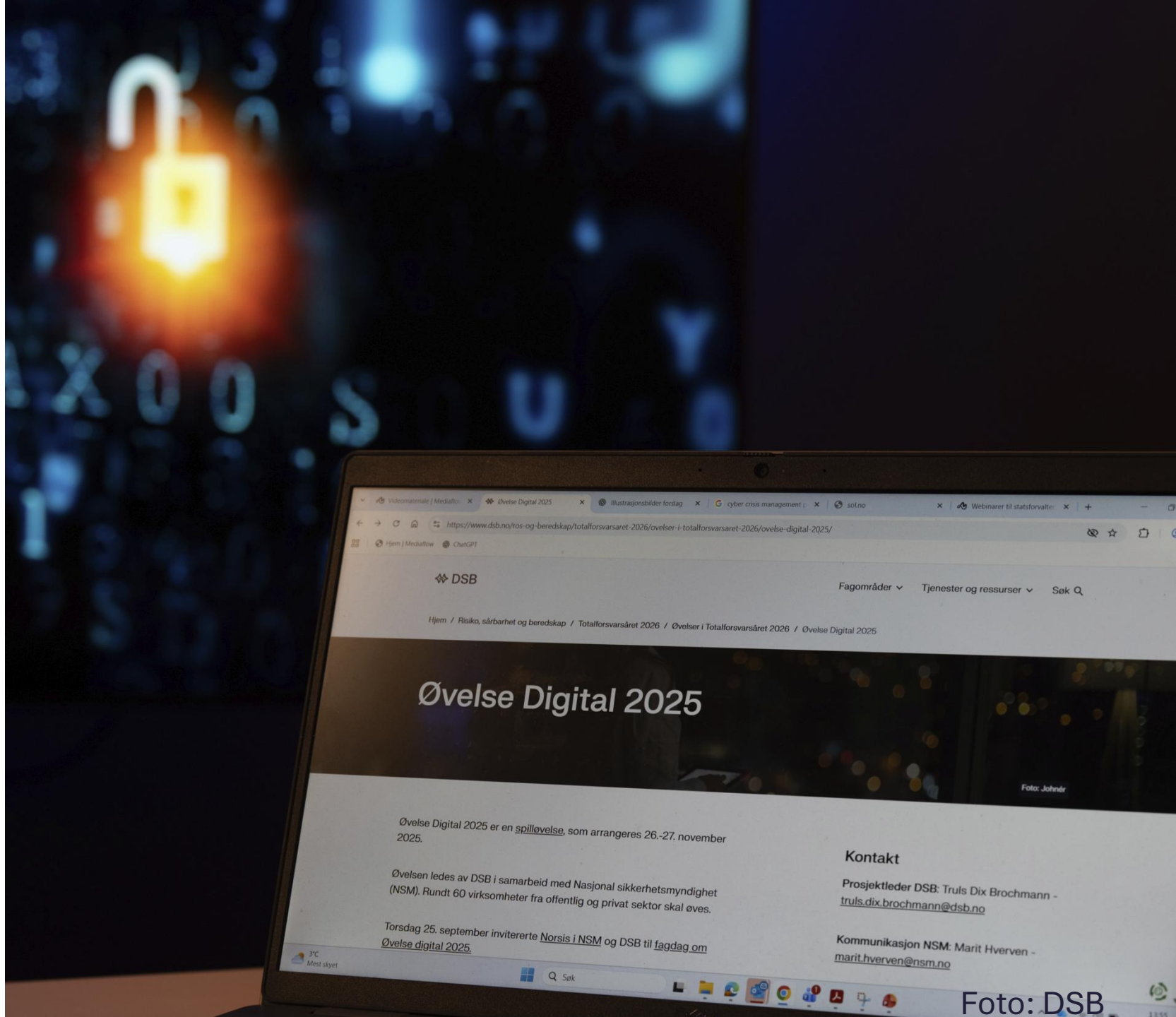
- Befolkningen
- Kommuner

Nasjonalt erfaringsseminar

2027

Øvelse Digital 25

- Gjennomført 26. og 27. november
- Tverrsektoriell evaluering inngår i arbeidet med Nasjonalt erfaringsseminar
 - Nasjonalt situasjonsbilde
 - Avklaring mandat samordning DSB – NSM
 - Rammeverket må gjøres bedre kjent

Norge øver

- «Klar til bruk diskusjonsøvelse» om roller og ansvar i krig
- Hovedmålgruppen – og ambisjonen - er å øve alle norske kommuner
- Øvelsen passer også for fylkeskommuner, andre statlige virksomheter, næringsliv og frivillige organisasjoner
- Øvelsene vil være tilgjengelige på dsb.no fra 15. juni

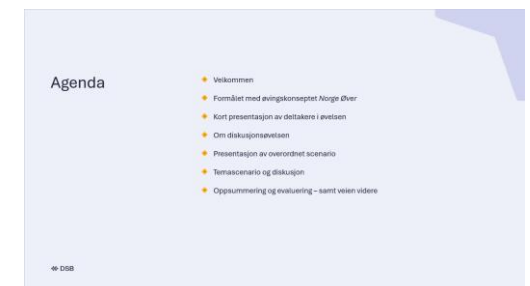
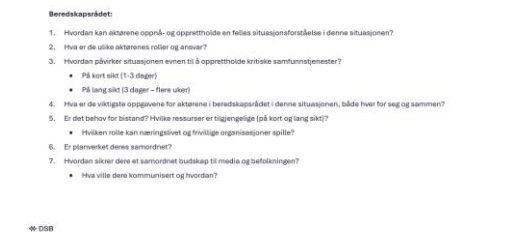
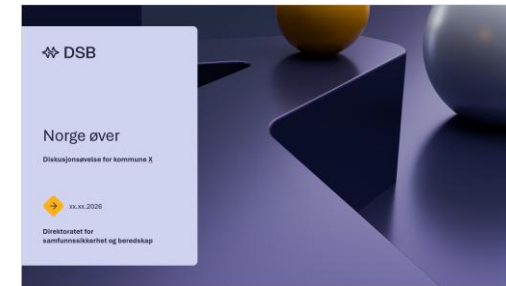
Øvingspakken Norge øver

- Overordnet scenario
- Regionale scenarier
- Temascenarier
 - Alliert mottak
 - Beskyttelse av sivilbefolkningen / krigsutflytting
 - Brann og redning
 - Bortfall av strøm og elektronisk kommunikasjon
 - Desinformasjon
 - Drikkevann
 - Helse og sosial beredskap

→ Diskusjonskort

→ Øvingsdirektiv

→ Nedlastbare presentasjoner

Overordnet scenario - bakteppe

Som følge av angrep på militær infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner i Baltikum har NATO enbart aktivert 3. Dette betyr at et angrep på en NATO-alliert regnes som et angrep på alle. NATO har aktivert sitt operative planverk og igangsatt styrkeoppbygging i Det Europaiske, Baltikum og Norden. Norge er dermed en del av en pågående væpnet konflikt.

Det foregår ikke væpnet angrep på norsk territorium, men Norge utsettes for sammensatt sikkerhetsrisiko rettet mot både sivil og militær infrastruktur i form av digitale angrep, desinformasjon og trusler mot myndighetsvesenet.

Myndighetene har i tillegg fått informasjon om at det er planlagt å gjennomføre kritiske samfunnsfunksjoner. Forsvaret har fått myndighet til å ivareta sivil infrastruktur, forsvaret rekrutterer kjøretøy, drivstoff, lagringsanordninger og annet materielle som er nødvendige for militær virksomhet. Allierte styrker aktiverer norske havner og flyplasser. Dette betyr at man kan oppleve forsinkelser og forstyrrelser gjennom militære transport og tilførsel av varer.

Helsevesenet har fått informasjon om angrep på viktige militære og sivile installasjoner, og har innrullet sine vernetjenestepersonell. Sivilforsvaret har kalt inn sine 9 000 tjenestepersonell og forbereder sivil beskyttelsestiltak.

Regjeringen er oppmerksom på sikkerheten av kritiske samfunnsfunksjoner og agendabeskyttelse av avgjørende for vår samlede motstandskraft. Myndighetenes budskap er tydelig:

«Et sikkerhetspolitisk krise eller krig, er kommunenes viktigste oppgave å gjøre det samme som i fredstid: å ivareta innbyggernes sikkerhet og trygghet. Kommunene skal gjøre de kritiske tjenestene innbyggere trenger i hverdagen, slik som trykning og trykkesaker, samt samordne andre sivile aktører og myndigheter med beredskapsoppgaver i kommunen. Slutt på en annen måte, særskilt hvis som skjer, skal kommunene holde hjulene i lokalsamfunnene i gang. Samtidig har kommunene forberedt seg på et eventyrlig å bli endrede oppgaver knyttet til fullmakter i den eksisterende beredskapsoppgivningen.»

Felles ansvar for å nå målet

- DSB og FOH leder utpekte felles planverksprosesser og planlegging av felles øvelser.
- Alle virksomheter må ta selvstendig ansvar for å styrke egen virksomhets og sektors evne til å håndtere sikkerhetspolitiske kriser og krig gjennom å iverksette egne tiltak.
 - Kontinuitetsplanlegging
 - Identifisere «krigsviktige oppgaver»
 - Gå gjennom planverk

Hva er deres virksomhets rolle og oppgaver i totalforsvaret?

Hvordan bruker virksomheten / bør virksomheten bruke Totalforsvarsåret 2026?

Et eksempel

Hva er kunnskapssektorens rolle og oppgaver i totalforsvaret?

Når krisen inntreffer:

4

Hva er kunnskapssektorens rolle og oppgaver i totalforsvaret?

Når krisen inntreffer:

- Opprettholde barnehage tilbud og undervisning på alle nivåer
- Opprettholde forskningsaktiviteter
- Opprettholde kritisk infrastruktur
 - NIX, Forskningsnettet, Feide
- Levere etterspurt kompetanse til totalforsvaret
- Bidra med kunnskapsgrunnlag
- Motvirke desinformasjon / bidra til kritisk tenkning
- Ivareta barn og unge

Holde hjulene i gang!

I forkant av krisen:

1. Jobbe med konsekvensene av hendelser/scenarier i ROS-analysen
2. Utarbeide og oppdatere planverk
3. Identifisere og prioritere kritiske aktiviteter
4. Vurdere konsekvenser av redusert drift eller stans
5. Sikre bemanningsberedskap og fleksibilitet i personell
6. Kartlegge avhengigheter, ressurser og reserveløsninger
7. Styrke digital sikkerhet
8. Planlegge for gjenoppretting av normal drift
9. Øke kompetansen og øve

Kontinuitetsplanen

Hver kontinuitetsplan må tilpasses den respektive virksomhets behov. En kontinuitetsplan bør inneholde følgende elementer.

Hvordan rigge en øvelse?

Direktoratet for
samfunnssikkerhet og beredskap

Hørt om øvelser...

“Scenarioet var urealistisk...”

“De riktige nivåene øvde ikke samtidig, så vi fikk ikke de svarene vi trengte”

“Vi har ikke tid til å øve”

KAOS preget katastrofeøvelse: Ville ikke OVERLEVD

— dersom dette hadde vært alvor

Mer eller mindre kaos preget den katastrofeøvelsen som i går kveld ble arrangert av Sivilforsvaret i Trondheim. Flere av deltakerne var svært glade for at det denne gangen bare var en øvelse.

To timer er nok

- Sett dere ned rundt bordet
- Tenk dere inn i scenarioet
- Øv på det ukjent
- Test planverket
- Still spørsmål

Diskusjonsøvelse

Scenariofortelling

Norge har i lengre tid befunnet seg i en usikker sikkerhetspolitisk situasjon. Bakgrunnen er den globale stormakts-rivaliseringen, krig i Europa og en krevende situasjon i Midtøsten.

I de siste månedene har faren for krig økt, og trusselen har kommet nærmere Norges grenser. Som et svar på dette, aktiverer NATO sitt operative planverk og starter styrkeoppbygging i Øst-Europa, Baltikum og utvalgte deler av Norden. Det norske Forsvaret har i takt med dette økt sin beredskap og tilstedeværelse nasjonalt.

For to dager siden ble det i statsrådet erklært full mobilisering av Forsvaret, og også Sivilforsvaret kaller inn sine tjenestepliktige.

Forslag til spørsmål i din virksomhets diskusjonsøvelse:

- Hva er din virksomhets rolle og ansvar i denne situasjonen?
- Hvilke konsekvenser kan denne hendelsen få for virksomhetens evne til å opprettholde kritiske samfunnsfunksjoner (beskriv)?
- Hvilke kritiske funksjoner (tjenestene, tilbudene og/eller produktene) det spesielt viktig å opprettholde i denne situasjonen?
- Hvilke funksjoner/oppgaver kan i så fall tas ned/reduceres?
- Hvordan skal virksomheten oppnå og opprettholde en felles situasjonsforståelse uten elektronisk kommunikasjon (telefon, internett mv) ved et langvarig strømbortfall?
- Finnes det egnede ressurser i andre virksomheter og frivilligheten dere kan spille på?
- Er planverk og tiltak basert med utgangspunkt i felles planforutsetninger og situasjonsforståelse?
- Hvilken rolle kan næringsliv og frivillig organisasjoner spille?

Veiledning

Grunnbok

Metodehefter

- Fullskalaøvelse
- Spilløvelse
- Funksjonsøvelse
- Diskusjonsøvelse
- Evaluering av øvelser
- Lokal øvingsleder

Hvorfor?

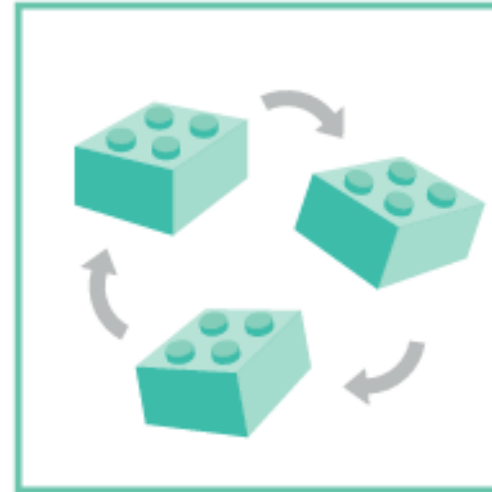
1. Hva er hensikten med øvelsen?

Hva ønsker man å oppnå?

2. Hva er målet med øvelsen?

Hvordan?

3. Valg av øvingsform for å nå målet

Scenario?

4. Valg av scenario

DISKUSJONSØVELSE

FIGUR 10. Diskusjonsøvelse

Øvingsformen passer for de som, gjennom diskusjon, ønsker å:

- Øke kunnskapen om planverk.
- Identifisere eventuell ulik forståelse og bruk av planverk.
- Identifisere ansvars- og rolleforståelse.
- Forberede kommende øvelser.
- Resonere rundt spesielle moment/spørsmål.
- Diskutere risiko- og sårbarhetsanalyse og mulige hendelser som kan ramme organisasjonen.

SPILLØVELSE

FIGUR 11. Spilløvelse

En spilløvelse kan brukes til å:

- Teste og/eller utvikle praktiske og konkrete problemstillinger og evner i krisehåndteringen.
- Teste rutiner og systemer.
- Teste samvirke med andre aktører og deres oppgaver i krisehåndteringen.
- Utvikle samvirkeplattformer og modeller for informasjonsutveksling med andre aktører.
- Utvikle, teste og dele situasjonsbilder så vel internt som mellom aktører.

FULLSKALAØVELSE

FIGUR 13. Fullskalaøvelse

Fullskalaøvelser egner seg til å:

- Teste og øve innsatsplaner.
- Teste roller, evne og kompetanse.
- Teste og øve samspillet og håndteringen på et ulykkessted.
- Teste og forbedre samvirke og samordning mellom ulike myndigheter, aktører og nivåer.
- Teste opp- og nedskalering av ledelse, mannskap og ressurser i en konkret situasjon i felt.

Øvelser for bedre beredskap og sikkerhet

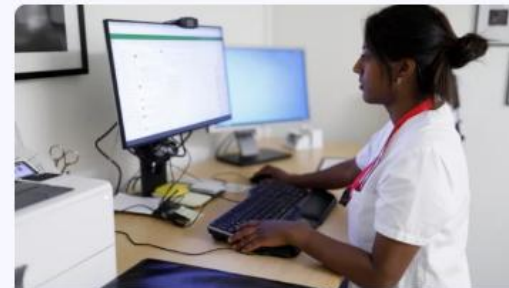
Øvelser er et godt virkemiddel for å øke kompetansen innen forskjellige hendelseskategorier.

Her finner du forskjellige typer øvelser med ulike scenarier som du og din virksomhet kan gjennomføre raskt og enkelt.

Bortfall av satellittbaserte tjenester - departementer og etater

Scenarioet i denne diskusjonsøvelsen handler om hvilke konsekvenser bortfall av satellittbaserte tjenester vil kunne få for departementer og statlige etater.

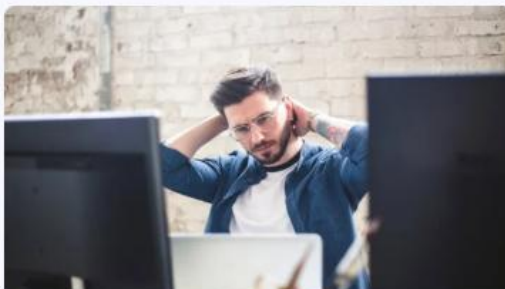
Bortfall av satellittbaserte tjenester - helsesektoren

Scenarioet i denne diskusjonsøvelsen handler om hvilke konsekvenser bortfall av satellittbaserte tjenester vil kunne få for helseforetak og etater i helsesektoren.

Bortfall av satellittbaserte tjenester - kommuner

Scenarioet i denne diskusjonsøvelsen handler om hvilke konsekvenser det vil kunne få for en norsk kommune at satellittbaserte tjenester faller bort eller forstyrres.

Samfunnskritiske funksjoner ute av spill

Scenarioet i denne øvelsen tar utgangspunkt i banken som din organisasjon benytter blir hacket med trojaner som stanser alle transaksjoner.

Samfunnskritiske systemer ute av spill

Scenarioet i denne diskusjonsøvelsen er et malwareangrep som rammer det elektriske rutenettet internasjonalt, og hvordan dette kan påvirke din virksomhet.

Kompromitterte servere

Scenarioet i denne øvelsen handler om hvordan trusselaktører kan gå inn på organisasjoners servere, enten for å bruke serverne som mellomledd, eller for å innhente informasjon fra organisasjonen. →

Sammen er vi forberedt

